

Magyar Óriásnyúl-tenyésztők Országos Egyesülete

7932 Mozsgó, Kassai u. 13.

Tel.: 06/30/846-8726

E-mail: info@magyaroriasnyul.hu

Web: www.magyaroriasnyul.hu

A FAJTATISZTA HÁZINYULAK KÜLLEMI BÍRÁLATA

A MAGYAR ÓRIÁSNYÚL FAJTASTANDARDJA

2010. május 25.

<i>Tartalom</i>	<i>Oldal</i>
Bevezető:	
A fajtatiszta házinyulak küllemi bírálata	3
Általános meghatározások	4-11
A pozíciók	4
Az 1. és 2. pozíciók magyarázata	5-6
Testtömeg (Súly)	5
Testfelépítés	5
A 3., 4., 5. és 6. pozíciók magyarázata	7-9
Fajtajelleg (Fajtatípus)	7
A szőrzet minősége	7
A fajtatulajdonságokhoz tartozó szőrszín és rajzolatok	8
Az alszőrzet színe, a fajtára jellemző színek	9
A testtömeg pontszámai valamennyi fajtán	10
Hátvonalak, lábállások, farokállások és tokaalakulások	10
A magyar óriás és a fehér óriás fajtastandardja	12-14
Öröklési képlet – Növekedési erély – Pontozás	12
Pozíciók /1-6./	13
Kis hibák	13
Súlyos hibák	14
Megjegyzések	14-18
Védett őshonos/meghatározás/	18

Bevezető

A fajtatiszta házinyulak küllemi bírálata

/Holdas Sándor – Nyúltenyésztés – Fajták és fenntartásuk című könyvéből/

A nyúltenyésztés általában *gazdasági vagy sportcélokat* szolgál. Hazánkban elsősorban gazdasági célú tevékenység, azonban nagyon sok a kedvtelésből tenyésztő nyulász.

Bármilyen irányú munkát folytatunk, az alapokat a fajtatiszta tenyésztés szolgáltatja, az elismert tiszta fajtákat minden keveredés nélkül szükséges fenntartanunk. A kitűzött tenyésztési célt akkor érjük el, ha a számunkra leginkább megfelelő fajtát vagy fajtákat, ezeken belül pedig a legjobban megfelelő típust állítjuk tenyésztésbe. Ezt a típust a *küllemi bírálat* módszereivel keressük. A bírálatra bocsátott egyedek küllemét abból a szempontból vizsgáljuk, hogy azok külön-külön és együttesen mennyire felelnek meg az ideális típus követelményeinek. A küllemi bírálatra állított egyed küllemi jegyeiből elsősorban a *fajtatisztaságra* és a *kívánatos típusra* vonatkozó következtetéseket vonhatjuk le megközelítő biztonsággal. Ezeken kívül viszont a *jó testalakulás* (konstitúció) és az egészséges szervezetre utaló jegyek egyben a jó termelőképeség ígéretét is hordozzák.

Mivel a hazai nyúltenyésztés elsősorban a hústermelést szolgálja, a bírálatok alkalmával a nyúl küllemét olyan szempontból vizsgáljuk, hogy külső megjelenése mennyiben befolyásolja termelő- és teljesítőképeségét.

A nyúltenyésztők szakmai, társadalmi szervezetei minden országban kidolgozták a nyulak fajtastandard-jeit, amelyekben az adott országban kialakult tenyésztési célokat is szolgáló igényeket érvényesítik. Régebben Európában a politikai viszonyokat is tükröző módon két nemzetközi standard volt érvényben, mégpedig az egyik a nyugati országok, a másik a volt szocialista országok standard-jeit hangolta össze.

A küllemi bírálatok nem foglalkoznak a vizsgált nyúl termelési tulajdonságaival. Nem minősítik a szaporaságot, a nevelőképeséget, a takarmányértékesítést, bár bizonyos mértékben értékelik a tömeggyarapodást és a húsformákat. Küllemi bírálatot elsősorban nyúlkiállítások alkalmával végeznek, bár fajtatiszta tenyésztést folytató termelő állományokban is sort kerítenek erre, amikor a termelési eredmények alapján a törzskönyvi feljegyzések, a számítógépes adatfeldolgozás után a legjobbnak minősített egyedeket küllemük alapján is elbírálják. Ilyenkor fajtatisztaságot, a szervezeti szilárdságot, az egészségi állapotot, az egyéb tulajdonságokat (pl. csecsbimbószámot) minősítik.

Általános meghatározások

A bírálatok 100 pontos rendszerben történnek, ami a leginkább használható és legjobban érthető a tenyésztők számára.

A bírálat 6 pozícióban történik, amelyek pontszáma együttesen adja a 100 pontot, gyakorlatilag általában 96 pont határig. Külön-külön kell meghatározni a pozíciókra adható pontszámokat. Ugyanígy az egyes pozíciókban meg kell határozni a kisebb és súlyosabb hibákat. Az állatokat megfelelő kiállítási formában kell asztalra állítani. Ezért erre külön pozíció nincs megfogalmazva.

A pozíciók

Általában valamennyi nyúlfajtára érvényes a következő pozíció:

1. <i>pozíció</i> – Testtömeg (súly)	10 pont – (Levonás max.: 2 pont)
2. <i>pozíció</i> – Testfelépítés	20 pont – (Levonás max.: 5 pont)
3. <i>pozíció</i> – Fajtajelleg (fajtatípus)	20 pont – (Levonás max.: 5 pont)
4. <i>pozíció</i> – Szőrköntös minősége	20 pont – (Levonás max.: 5 pont)
5. <i>pozíció</i> – Fajtatulajdonságok a szőrzetben (Fedőszőrök, ezüstözöttség, színjegyek)	20 pont – (Levonás max.: 5 pont)
6. <i>pozíció</i> – Fajtatulajdonságok a szőrzetben (Pehelyszőrök, köztes szőrök, általában szőrzet színe)	10 pont – (Levonás max.: 4 pont)
	100 pont

A pozíciók alapján a következő értékelés elfogadott:

100 – 96 pont	kiváló
95 – 93 pont	nagyon jó
92 – 89 pont	jó
88 – 85 pont	megfelelő
84 pont	nem megfelelő

A *Standard* intézkedik arról, hogy a „*kiváló*” vagy „*nagyon jó*” osztályzatot csak bizottság adhatja, egy személy nem. Két vagy több bíró szükséges ahhoz is, hogy „*nem megfelelő*” pontszámot adjanak a benevezett (bírált) egyedre. Általában pozícióként 2 vagy több pont levonásához alapos kritikát ír elő a Bizottság. A 2 – 5. pozíciókban 5 *pontig* lehetséges levonás, míg a 6. pozícióban 4 *pont* levonása alkalmazható.

Megjegyzi a *Standard*, hogy (nemzetközi) kiállításokon nem kerülhet bírálatra az a nyúl, amelyik az 1. pozícióban a követelményeket nem teljesíti.

Az 1. és 2. pozíciók magyarázata

A következőkben az egyes pozíciókban adható pontszámokhoz ismertetjük a pozíciók magyarázatát. Megjegyezzük, hogy a Nemzetközi Standardban a magyarázat jóval rövidebb. Itt az egyforma értelmezés érdekében a pozíciókkal részletesebben foglalkozunk.

1. pozíció. Testtömeg (Súly)

A testtömeget mérleggel állapítja meg a bíráló bizottság. Minden fajtára az adott fajta standardja határozza meg az alsó és felső határokat, valamint a súlykategóriában adható pontszámokat. A határokon kívül eső példányokat a bírálatból ki kell zárni. Az alsó határnál a kiállítást rendező szervekkel együtt a bíráló bizottság engedélyt tehet. Ez 5%-ig terjedhet, nemzetközi kiállítás esetében a nagyobb szállítási távolságok miatt 10% lehetséges. A felső határ átlépése mindenképpen kizárást von maga után. Óriás fajtában általában nem határoznak meg felső határokat.

2. pozíció. Testfelépítés

Ez a pozíció mindegyik fajtával szemben azonos igényeket támaszt. Itt bíráljuk el az anatómiai tulajdonságokat. Azok a testformák, amelyek egyes fajtákban különleges megjelenést biztosítottak, a 3. pozícióban kerülnek elbírálásra.

A testfelépítés tulajdonságainak értékelése sorban történik, az egész testen végighaladva. Az egyes testrészeknek egymáshoz és a törzshöz való kötésesei feltétlenül szilárdak és rugalmasak legyenek.

- A fej erőteljes, széles homlokkal és pofával. A fej formája utaljon az egyed ivarára. A hím feje szélesebb, burkoltabb, a nőstényé finomabb. A szemek a fajtára jellemző színűek.
- A fülek húsosak, szőrözöttek, kerekítettek. V alakban, fölfelé állnak (45-50 fokot zárnak be). A fülhosszúságot minden fajtában külön határozzák meg.
- A nyak rövid, a fej szinte átmenet nélkül illeszkedik a törzsre. A toka kicsiny és arányos, ha egyáltalán megengedett.
- A törzs arányos, ha hossza a szélesség háromszorosa.
- A mellkas széles, dongás.
- A hát széles és jól izmolt. A gerincvonal egyenesen fut a tarkótól a farokig, a far jól lekerekített.
- A farok egyenes állású, a farhoz a gerincvonal fölött lefutással csatlakozik.
- A has feszes, nem lóg, a csecsbimbók a bőr színével azonos színűek, 4-5 pár kívánatos.
- A végtagok a testhez simulnak. A mellső lábak erősek és egyenesek, a testet a talaj fölé emelik, a lapocka jól zártan simul a testhez. A hátsó lábak erőteljesek, egyenesek és a testtel párhuzamosan futnak. A combok jól izmoltak és a testhez szorosan záródnak.
- Az ivarszerveken nincsenek elváltozások, egészségesek, a herék normális méretűek.
- Az állat élénk, figyelmes, mozgása harmonikus.

Enyhe hibák

Ide sorolja a standard az ideális testfelépítéstől kisebb mértékben eltérő jellegeket. Ilyenek:

- A hímek finom, a nőtények durvább testalakulása, a testrészek közötti arányok kisebb eltolódása.
- Mindkét nemben a durva, burkolt, vagy túl finom fej, keskenyedő pofa (ékfej), keskeny homlok, nem szép orrvonal, macskafej.
- Vékony, vasalt fülek, oldalt hajló, lógó fülek (kivéve kosorrúakat), hegyén megtört fülek, kevésbé szőrözött fülek, laza illesztés.
- Erős toka a közép nagy fajták nőtényein, erős és kifejezetten kettős toka a nagytestű fajták nőtényein.
- Túlságosan kifejlődött állgumók a bakokon.
- Hosszú izomszegény nyak, keskeny, fűzött mellkas.
- Lazán illeszkedő lapockák és lazán záródó combok.
- Gyengén izmolt hát, nem egyenes hátvonal, görbe, púpos, hajlott, süppedt hát.
- Gyengén izmolt, csapott, vagy ék alakú far, kiálló keresztcsont.
- Enyhén görbült, vagy lengő farok.
- Enyhe átlépés (mozgás közben a hátsó lábak a mellső elé lépnek).
- A mellső lábvégek nem párhuzamosan állnak a testtel, kifelé, vagy befelé fordulnak a lábvégek, a hátsó lábak kifelé fordulnak (gacsos állás).
- Lógó herék.

Súlyos hibák

Az arányok nagyfokú eltolódása az ideálistól jelentősebb mértékű eltérések.

- Torzulás, korcsosodás, csonkultság.
- Nőies fej bakokon és fordítva, durva bakos fej a nőtényeken.
- Bakon kifejezett toka, minden fajta esetében.
- Dülledő szemek a törpe fajták kivételével.
- Lógó fülek a kosorrúak kivételével.
- Erősen púpos, görbe hát, süppedt hát, ferde farok.
- Erős átlépés, O vagy X lábállás.
- Erősen laza bőr.
- Hibák a herén, illetve a herék hiánya.
- Idegrendszeri reszketés.

A 3., 4., 5. és 6. pozíciók magyarázata

3. pozíció. Fajtajelleg (Fajtatípus)

A Nemzetközi Standard német szövege itt fajtatípus kifejezést használ. A hazai állattenyésztési szaknyelv e helyett a *fajtajelleget* tartja helyesnek.

A követelménycsoport a fajtatisztaság megítélésére vonatkozó szempontokat foglalja magába. Ezen belül utal a tenyésztési célnak megfelelő ideális típus kialakítására. Az egyes fajtákra jellemző külső bélyegek meglétének és állapotának ismeretében a bírált egyed fajtatisztasága pontosan megítélhető. A fajtastandard tételes leírásokat ad. A fajtába sorolásra a következő küllemi jegyek nyújtanak támpontot.

- A kifejlett kori testtömeg, illetve az adott korra elért testnagyság.
- Az egyes testrészek formája, egymáshoz és az egész testhez viszonyított aránya.
- A szőrzet színe (aljszőrzet, felső szőrzet), a fajtára jellemző rajzolatok, foltok, gyűrűzőttség, szőrhossz.
- A szemek és karmok pigmentáltsága és a szemek, valamint a karmok színének összhangja.
- A fülek állása és hossza.

A fajtajelleg harmóniájának feltűnő megbomlása általában a fajtatisztaság hiányára utal.

Enyhe hibák

Kisebb fajtajelleg-hibák és enyhe eltérés az ideális típustól. Ezeket pontlevonással büntetjük, de az állatot nem zárjuk ki a további bírálatból.

Súlyos hibák

A fajta standardban rögzített bélyegek részleges, vagy teljes hiánya, a fajtajelleg harmóniájának feltűnő megbomlása. **A keresztezettségre utaló legkisebb jelet is súlyos hibaként vesszük figyelembe. Ezek miatt történik leggyakrabban a bírálatból való kizárás.**

4. pozíció. A szőrzet minősége

Ebben a pozícióban a szőrzet hosszúságát, tömörségét, finomságát, rugalmasságát, fényességét, valamint a pehely- és koronaszőrök arányát kell megítélnünk. Különös tekintettel bíráljuk azt, hogy az egyes fajták melyik szőrzetcsoportba tartoznak.

- a) Normál szőrzet. A szőrhosszúság általában 30 mm. Megkülönböztetünk hosszú, középhosszú és rövid normál szőrzetet. A rövid változat nem lehet hosszabb 20 mm-nél. A jó szőrzet finom tapintású, ellenirányú elsimításakor a szálak hamar visszatérnek eredeti helyzetükbe, közben a kopasz bőr alig látható. Jól érzékelhetők a kétféle szálak, a fedőszőrök 1-2 mm-rel hosszabbak.

A standard szerint a maximális pontszámot csak a teljesen kifejlett szőrzetű, kopasz foltoktól mentes, hibátlan szőrköntösre kaphat az állat. Ez a követelmény komoly gondot okoz a vedlésben levő példányok bírálatakor. Különösen vonatkozik a nem megfelelő időpontban rendezett kiállítások bírálataira.

- b) Rövid szőrzet. Ezek a nyulakon a szőrszálak a bőrre merőlegesen állnak, hossza kb. 15-20 mm. A fedőszőrök a pehelyszőrökkel azonos hosszúságúak. Az aljszőrzet sűrű, a szőrköntös selymes tapintású. Ez a rex nyulak jellemzője.
- c) Hosszú szőrzet. A szőrzetnek az egész testen egyenletesen kell fejlődnie. Tömegét a selymes pehelyszőr adja. A normál szőrzethez viszonyítva a fedőszőrök nagyobb mértékben nőnek túl a pehelyszőröket.

Enyhe hibák

- A standardban meghatározottnál kisebb mértékben eltérő rövidebb vagy hosszabb szőrzet.
- Laza, rugalmatlan szőr.
- Merev, nemezesedésre hajlamos szőrzet.
- Fénytelen, kuszált szőrzet.
- Kisebb kopasz foltok a bőrön.

Súlyos hibák

Ide soroljuk a fajtára jellemző szőrzettől erősen eltérő méretű pehelyszőrzetet, vagy a koronaszőrzetet.

- Súlyos hiba a hiányos szőrzetnövekedés.
- A feltűnő kopasz foltok.
- Az erős nemezesedés.
- Kizáró ok a gombás bőrbetegség, valamint a fej- és fül rühösség.

5. pozíció. A fajtatulajdonságokhoz tartozó szőrszín és rajzolatok

Ez a követelménycsoport a fajtára jellemző alapszínre, a színrajzolatokra, a színmélység egyöntetűségére, az ezüstözöttségre, a hernyózottságra, az alapszínnek más színű szőrökkel való tűzdeltségére, a fajtára jellemző foltok elhelyezkedésére és arányaira, valamint a szőrzet gondozottságára terjed ki. A nyúl szőrzete színeit részletesen a *Nyúltenyészők Kézikönyve* 194-195. oldalán találjuk meg. (Mezőgazdasági Kiadó, 1985.)

Enyhe hibák

- A standardoktól kissé eltérő színjegyek.
- Kisebb mértékű színeltérés, ami lehet enyhe rozsdaszínű, vagy enyhe penészszerű bevonat.
- Színes fajtákon a világos tűzdeltség, fehér bajuszcőr.
- Világos fajtákon sötét szőrszálak (tűzdeltség).
- A szőrzet kisebb gondozatlansága.

Súlyos hibák

- Jelentős színeltérések a szőrzetben.
- Erős rozsdá- vagy penészszín.
- Csoportosan található szőrszálak (5-nél több) a jellemzőtől eltérő színnel.
- Nem megfelelő szem- és karomszínek (pigmentáltaknál a színtelen, illetve világos karmok).

6. pozíció. Az aljszőrzet színe, a fajtára jellemző színek

Ebben a pozícióban bírálják el a színes nyulakon a test minden részére kiterjedően a pehelyszőrzet színét.

Enyhe hibák

A fajtastandardtól mutakozó kisebb eltérések a pehelyszőrök színében.

Súlyos hibák

Az aljszőrzet színében és szerkezetében tapasztalható jelentős eltérések.

Megjegyzés: Hagyományosan hazánkban itt bírálják el az ún. *összbenyomást*. Ez a bíráló utolsó mozzanata. Azt bíráljuk el, hogy az addig külön-külön értékelt tulajdonságok mennyire vannak egymással összhangban, mennyire harmonikus az egész állat megjelenése.

(Nagyon fontos tudnunk, hogy a Nemzetközi Standard ilyen fogalmat nem használ, összbenyomást nem bírál. Ez olyan eltérés a hazai gyakorlat és a Nemzetközi Standard között, amely nemzetközi bírálatok alkalmával kellemetlen meglepetéseket okozhat tenyésztőinknek.)

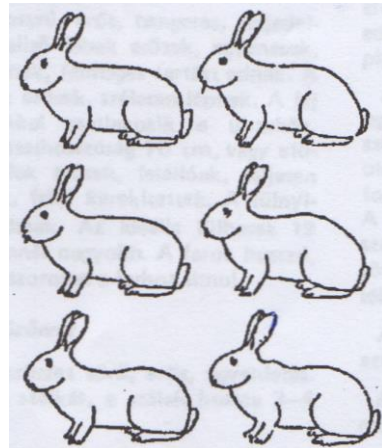
A testtömeg pontszámai valamennyi fajtán

A bírálatok első pozíciója a *testtömeg* (*testsúly*). Amint láttuk, a minimális súlyban a szállítás miatt engedmények lehetségesek, felső határban azonban – amennyiben van felső határ – nincs engedmény, a nyulat a bírálatból kizárják. A testsúlyra adható 10 pontot akkor kaphatja meg a nyúl, ha az ideális (normál) tömeget mutatja a bírálat alkalmával. Adható még 9 és 8 pont a testtömegre, ennél kevesebb azonban nem adható. Ez azt jelent, hogy – miután figyelembe vettük a szállítás miatti csökkenést és még mindig a minimális tömeg alatt marad, akkor a nyulat a bírálatból ki kell zárni.

Hátvonalak, láb-állások, farok-állások és toka-alakulások

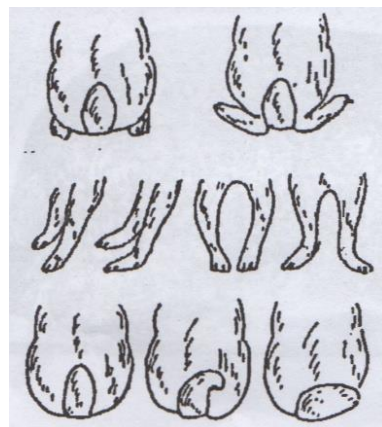
A 2. pozícióban a testfelépítést bíráljuk el. Magyarozatát már korábban ismertettük. Ebben a részben grafikusán ábrázoljuk a bírálatok során figyelembe vett, fontosabb testfelépítési jegyeket. Az I. táblán hat körvonalat látunk. Balról jobbra, majd lefelé haladva a standardkönyv szövege a következő:

- I. 1. Szabályos hátalakulás.
2. Csapott far.
3. Meredek far.
4. Pontyhát (púpos far).
5. Süppedt far, laza hát, púpos ágyék.
6. Laza vállkötés, süppedt gerinc.

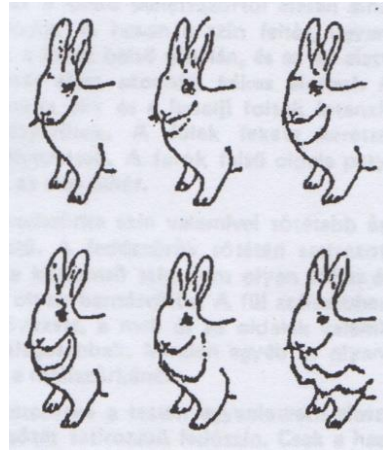

A II. táblán ugyancsak balról jobbra és felülről lefelé haladunk.

- II. 1. Szabályosan álló hátsó lábak.
2. Lőcslábak hátul.
3. Egyenes lábállás.
4. Medvetalpúság.
5. C-lábak.
6. X-lábak.
7. Egyenes farok.
8. Görbült farok.
9. Ferde farok.

10. Toka nélküli nyak.
11. Kezdődő toka.
12. Egyszerű toka.
13. Kettős toka.
14. Ferde toka.
15. Csomós toka.

Megjegyzés: Különösen felhívjuk a figyelmet a test felülnézetből és hátulról való bírálatára. A gyakorlatban sajátítható el a nyúl mozgás közbeni bírálatára.

A magyar óriás és a fehér óriás fajtastandardja

A magyar óriás fajtát, mint nemzeti fajtát kezeljük, előírásai a hazai szokványok vonatkoznak.

Öröklési képlet:

A-B-C-D-E- fekete-vad szín (árnyalatok: vadas szürke, sötét szürke).

Növekedési erély:

hónap:	1	2	3	4	5	6	7	8	9
kg	0,7	1,6	2,5	3,4	4,2	5,0	5,5	6,0	6,5

Pontozás:

Pozíció	tulajdonság	pontszám
1.	Testtömeg (súly)	10
2.	Testalkat, küllem	20
3.	Fajtajelleg	20
4.	Szőrzet	20
5.	Fedőszőr színe	20
6.	Pehelyszőr illetve középszőr színe	10

100

1. pozíció. Testtömeg (súly)

5,5 – 6,0 kg 6,0 – 6,5 kg 6,5 kg fölött
8 pont 9 pont 10 pont

Ideális testtömeg 6,5 kg, minimális 5,5 kg. A testtömegnek felső határa nincs.

2. pozíció. Testalkat. Lásd az általános meghatározásokat.

3. pozíció. Fajtajelleg. A test hosszú, erős, hengeres, terjedelmes. A mellső lábak erősek, egyenesek, szélesen állnak, félmagas tartást adnak. A hátsó lábak erősek, szélesen lépnek. A fej rövid nyakkal csatlakozik a törzshöz.

Ideális testhosszúság 60 – 65 cm fölött, a fülek hosszúsága 15 – 17 cm. /A testtartás középmagas, erős, szélesen álló lábakkal. A nyak rövid, a mellkas széles./

4. pozíció. A pehelyszőrzet sűrű, erős, egyenletes. A fedőszőr szálkás, a szálak hossza 3 – 4 cm.

5 és 6.pozíció. A leggyakoribb színe a fekete vadas, a legvilágosabb a nyúlszürke. Ebben a színtípusban vörös-barnászvörös közbenső színt látunk, szélesen és a kékes pehelyszőrtől élesen elhatárolódik. A hason a szín fehér, ugyanilyen a lábak belső oldalán, és az áll alatt, a fehér alatt azonban kékes alappal. A nyakszirt éke és a has alji foltok intenzív barnászvörösek. A fülek fekete kerettel szegélyezettek. A farok felső oldala pettyes, az alsó fehér.

A vadszürke szín valamivel sötétebb árnyalatú. A fedőszőrök sötéten satírozottak, a közbenső szín nem olyan széles és nem olyan barnászvörös. A fül szélesebben szegélyezett, a mell és az oldalak valamivel világosabbak. Minden egyéb u. olyan, mint a nyúlszürkénél.

Sötétszürke a testen egyenletesen elosztott sötét satírozású fedőszín. Csak a hasi fedőszőrök világosabbak valamivel a hát fedőszínénél. Az alsó szín sötétkék, az áll sötétszürke, a nyakszirti ék csak éppen elválik a kerettől. A szemek mindhárom eddigi színnél barnák, a karmok sötéten pigmentáltak.

A vas-szürke (vasderes) fedőszőre az egész testen egyenletes sötéten satírozott. A nyakszirti ék kissé jelzett. A has, a farok alsó oldala, a lábak belső oldalai és az áll befoglalása sötétszürkétől feketéig terjed. A közbenső szín csak kissé jelzett. Az aljszőr az egész testen kékesszürke. A szem sötétbarna, a karmok sötétbarnától feketéig terjedhetnek.

Kis hibák

1. pozícióban. Testsúly 5,5 – 6,0 kg között.

2. pozícióban. Lásd az általános meghatározásokat.

3. pozícióban. Testhossz 55 – 60 cm. Fülhossz 14,5 – 15 cm, vagy 17 – 17,5 cm.

Kis eltérés a hengeres alaktól, gyenge lábak.

4. pozícióban. A pehelyszőrök nem eléggé sűrűek. A szálkasság puha, a szőr hosszabb vagy rövidebb.

5. pozícióban. A szürke fedőszőröknél kis hiba az egyenlőtlen satírozottság, a világos nyak, vagy comb. A mellső lábak fölötti lebernyeg, világos mell és mellső lábak. Kevés pettyezés a farok felső részén, jellegzetes nyakszirti ék, nyúlszürke, vagy vadszürke világosodás a testen, vagy a hátsó lábak felső oldalán. Kissé világosabb szemek és karomszín. Kis hiba az egyforma színeknél az eltérés.

6. pozícióban. A fekete vadnál kis hiba egy kevés világos, vagy fehérrel kevert alsó szín. Eltérések a színtónustól, vagy a közbenső színek szélességében. A vasszürke színnél a világos alsó szőrszínek, erősen hangsúlyozott barnás közbülső szín. (A többi színnél a hasonló fajták meghatározásai érvényesek.)

Súlyos hibák

1. pozícióban. Ha a testsúly 5,5 kg alatt van.

2. pozícióban. Lásd általános meghatározásokat.

3. pozícióban. Testhossz 55 cm alatt, fülhossz 14,5 cm alatt és 17,5 cm fölött.

4. pozícióban. Az aljszőrzet nem eléggé tömött, a felszőrök túlságosan hosszúak, vagy rövidek. A támasztószálak puhák.

5. pozícióban. Erősen fehérrel kevert a fedőszőr, vagy látható fehér csomók vannak. Hiányos a satírozottság, fehér szalag a fekete vadas-színű és vas-szürke egyedek mellső lábain. A vas-szürkénél a teljesen fekete fej. (A mindenkor bírált színváltozatban súlyos hiba a többi változatra jellemző szín. Súlyos hiba a pigmentálatlan karom és az előírtól eltérő szemszínek.)

6. pozícióban. A fekete vadasnál, vagy vasszürke egyedeknél erősen világos, vagy a megkövetelt színárnyalattól eltérő, vagy erősen fehérrel kevert alsó szőr.

A nyúl-szürkében és a vad-szürkében súlyos hiba a hiányzó közbülső szín.

Az egyforma színváltozatoknál súlyos hiba minden más szín.

Megjegyzés¹: A Magyar Óriásnyúl-tenyésztők Országos Egyesületének /MÓE/ tagjai által felkutatott – eddig hiányosnak vélt – történeti anyagainak birtokában /lásd. tenyésztési program/, a hazai szabványok, a közel 100 éves tapasztalat, a génmegőrzés, a biodiverzitás, a szakértői-, és tenyésztői vélemények alapján a következő módosításokat és kiegészítéseket rögzítjük a *Magyar óriásnyúl fajtastandardjában*:

Elismert színváltozatok, és nemzetközi szín-genetikai kódjaik:

A-B-C-D-E	Fekete vadas, szürke vadas (agouti), sötétszürke
A-B-C-D-E ^S -E ^S	Homozigóta vasszürke (vasderes): A születéskor gyakran egyszínűnek tűnnek először. Három napos korig fekete az egész test. Két hetes kor körül a nyakék rozsdabarna vagy bézs színű lesz. Tűzöttség is feltűnik. Nem lesz viszont a szemkör, illetve a fehér szín a hason. A szőrzetbe belefújva nem látható gyűrűzöttség. A szem színe fekete. A vasderes fedőszőrök arany vagy ezüst hegyűek lehetnek.
A-B-C-D-E ^S -E	Vasszürke (vasderes): Az egész testen egyenletesen satírozott. A nyakék kevésbé feltűnő. A has, a farok alsó része, a lábak belső oldalai és az áll befoglalása sötétszürkétől a feketéig terjed. A közbenső szín alig látható (nincs gyűrűzöttség). Az aljszőr az egész testen kékesszürke. A szem sötétbarna, a karmok színe a sötétbarnától a feketéig terjed.
a-B-C-D-E	Fekete: A test teljes egészében fekete színű.
----cc----	Fehér: Albínó. Piros szemű. A test teljes egészében fehér színű.

A-B-C-D-ee Sárga vadas (orange): Általános benyomás világostól ragyogó narancssárgáig. A test születéskor rózsaszínű. A szín a test felső részén /homlok, fejtető, fültő, hát, far/ ragyogó narancsszínű lesz, a has fehér vagy piszkosfehér, hasonlóan az áll alatti rész, valamint a farok alja. A szem körül, az ornyílások alatt és a fülek belső része szintén fehér. A szőrzet alsó részének színe piszkos fehér. A szem barna.

Megjegyzés²: A magyar óriásnyúl 1984-ben legutoljára elfogadott **nemzetközi házinyúl standardjának** előkészítésében, létrehozásában résztvevő személyek:

- **MAHPOE /Magyar Házinyúl- és Prémésállat-tenyésztők Országos Egyesülete/** megbízásából *Borsi Lajos szakosztályvezető 1984 szeptemberében Naudorfban* (volt NDK) megtartott nemzetközi konferencián előterjesztette a magyar óriásnyúl fajtamódosításának szükségességét.
- *1984. november 24-én BRNO-ban* tartotta ülését nemzetközi **Paritások Bizottság**, ahol több napirendi pont között meg tárgyalásra került Borsi Lajos által írásosan benyújtott magyar óriásnyúl fajtamódosítása, amely elfogadásra került.
- A volt *szocialista országok egyesületeinek szövetsége= Interkanin*
- A **Paritások Bizottságot** a következő országok szervezetei és személyei képviselték:
- Német Demokratikus Köztársaság: Horst Navol, Adolf Hoflmann (NDK Kiskertbarátok és Kisállattenyésztők Szövetsége).
- Csehszlovák Népköztársaság: Jaroslav Fingerland, Otto Voigt (Cseh Kisállattenyésztők Szövetsége, Szlovák Kisállattenyésztők Szövetsége).
- Lengyel Népköztársaság: Stefan Polonnek (Lengyel Kisállattenyésztők Egyesülete).
- Magyar Népköztársaság: Magyar Házinyúl- és Prémésállattenyésztők Országos Egyesülete/MAHPOE/. *A bizottság munkájában a MAHPOE megbízásából dr. Csikvári László, Cibulyás József, dr. Póka Géza, Szikora András és Gál Ferenc vettek részt.*

A Paritások Bizottság elnöke: Jaroslav Fingerland (Cseh Népköztársaság) mg. mérnök.

Megjegyzés³: OGY határozat magyar állatfajták nemzeti kincscé nyilvánításáról

„ 32/2004. (IV. 19.) OGY határozat

a védett őshonos* vagy veszélyeztetett, magas genetikai értéket képviselő tenyésztett magyar állatfajták nemzeti kincscé nyilvánításáról

A magyar nép történetéből ismert, hogy ősidőktől fogva milyen szoros volt kötődésünk az állattartáshoz, állattenyésztéshez. Hazánkban a Kárpát-medencében őshonosnak mondott fajok és fajták (a továbbiakban: fajták) fenntartása is védelmet kapott az állattenyésztési törvényben. A régi magyar háziállatfajták köre azonban ennél nagyobb sugarú, mert az "őshonos" fajtákon túl számos olyan, hosszú időn keresztül tenyésztett fajta él hazánk területén, amely állatfajták a magyar nemzeti kultúra részét képezik.

A régi magyar háziállatok az emberi munka évszázados eredményei. Történelmi múltunkhoz tartoznak, nemcsak az állattenyésztés történetéhez, hanem a teljes magyar történetiséghez is. Hozzá tartoznak a magyar tájhoz, részei nemzeti identitásunknak, őshonos állataink ma is élő, eleven örökségünk. Az Európai Unió csatlakozás küszöbén a Magyar Országgyűlés megkülönböztetett figyelmet fordít arra, hogy nemzeti létünk 1100 éves értékeit, eredményeit megőrizzük, és Európában ezzel is kifejezzük nemzeti karakterünket.

Ennek szellemében a Magyar Országgyűlés a védett őshonos és régi magyar állatfajtákat nemzeti kincscé nyilvánítja.

- 1. A nemzeti kincscé nyilvánított állatfajták tenyésztését, állományának fenntartását, és az ezekkel összefüggő tevékenységeket az állam elősegíti.
- 2. A védett őshonos és régi magyar tenyésztett állatfajták megőrzése nemcsak állami feladat, nemzeti kincscé nyilvánításuk a civil és gazdálkodó szervezetek, valamint a magánszemélyek összefogására buzdít.

- 3. A védett őshonos és régi magyar állatfajtáknak szerepe van az oktatásban, a művészetekben, nemzeti identitásunk megtartásában. Esztétikai értéket képeznek, a bennük rejlő génállomány gazdasági jelentőséggel bír.
- 4. A nemzeti kincsé nyilvánított állatfajták jegyzékét a határozat melléklete tartalmazza. A jegyzék felülvizsgálatáról - legalább 5 évente - a Kormány gondoskodik.
- 5. A mellékletben felsorolt állatfajtákat magyar őshonos állatoknak tekintjük, amelyek egyben - nevükben és képi megjelenésükben - Magyarország szimbólumai.
- 6. Ez a határozat a közzétételét követő 15. napon lép hatályba.

Melléklet a 32/2004. (IV. 19.) OGY határozathoz

-

-

Nyúl

- **Magyar óriás nyúl**

-

-

***Védett őshonos:** „A védett őshonos mezőgazdasági állatfajtákat Magyarország természetföldrajzi környezetében tenyésztik történelmi múltja visszatekintően, ezáltal a nemzeti örökség, a mezőgazdasági génbank, valamint a természet- és tájvédelem részévé váltak. Ezek szarvasmarha, szamár, sertés, juh, kecske, baromfifélék és **nyúl** fajba tartozó mezőgazdasági állatfajták (haszonállatok). ”

Magyar Óriásnyúl-tenyésztők Országos Egyesülete